

Tervise
Arengu
Instituut

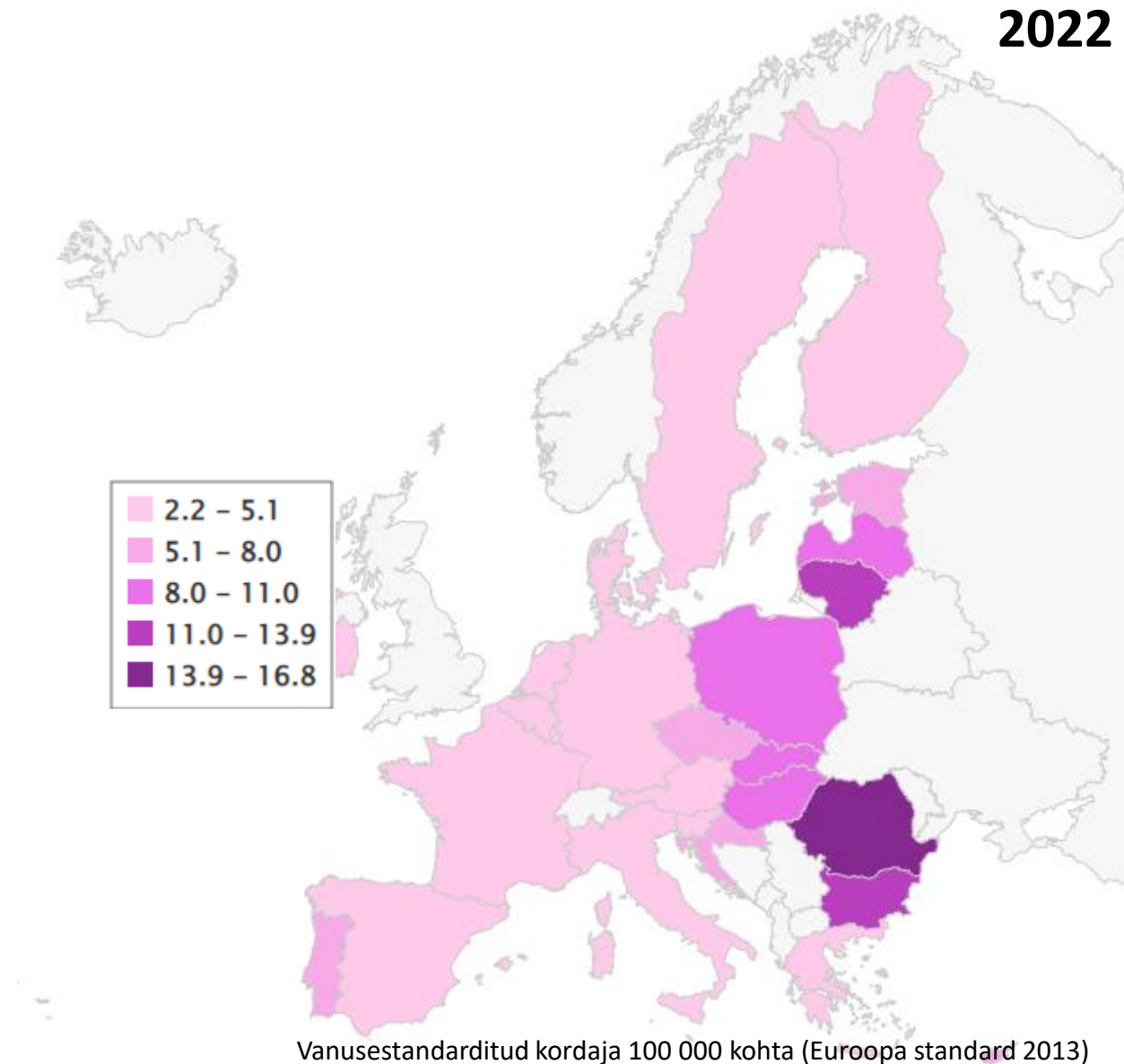
Emakakaelavähi sõeluuringu tõhusus ja HPV kodutestimine

Reeli Hallik

TAI epidemioloogia ja biostatistika osakond

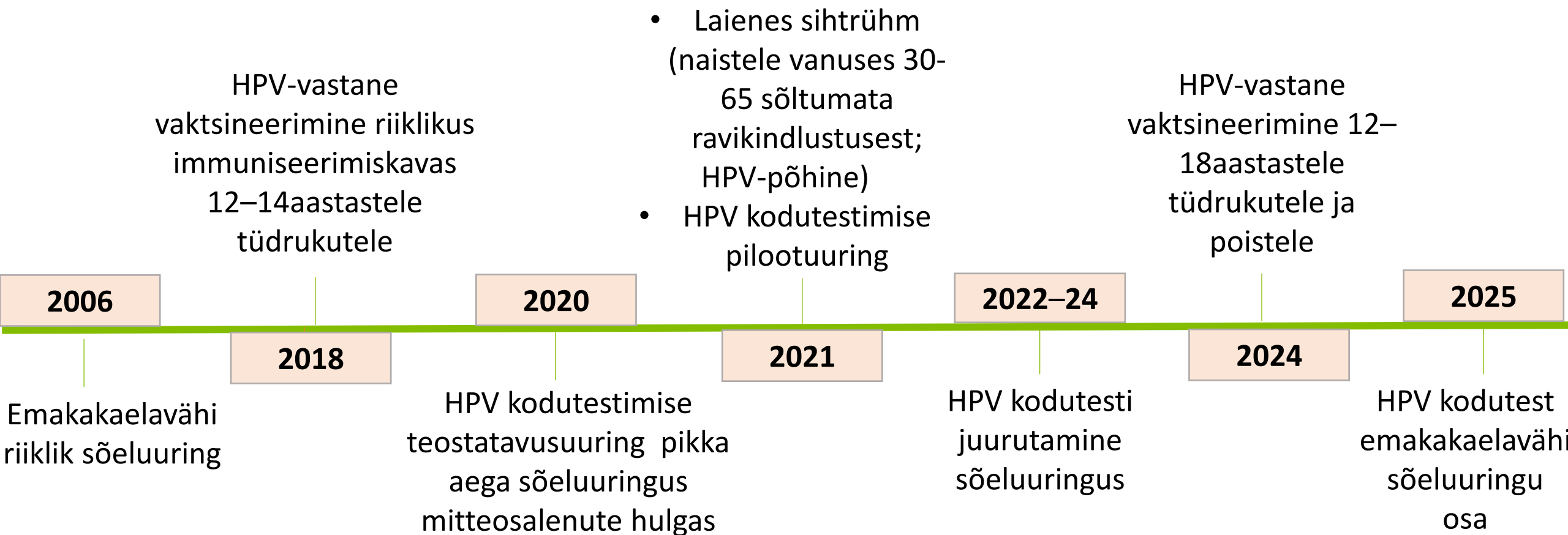
TAI teadusseminar, 21.05.2025

Emakakaelavähi suremus Eestis on suurem kui Euroopa Liidus keskmiselt

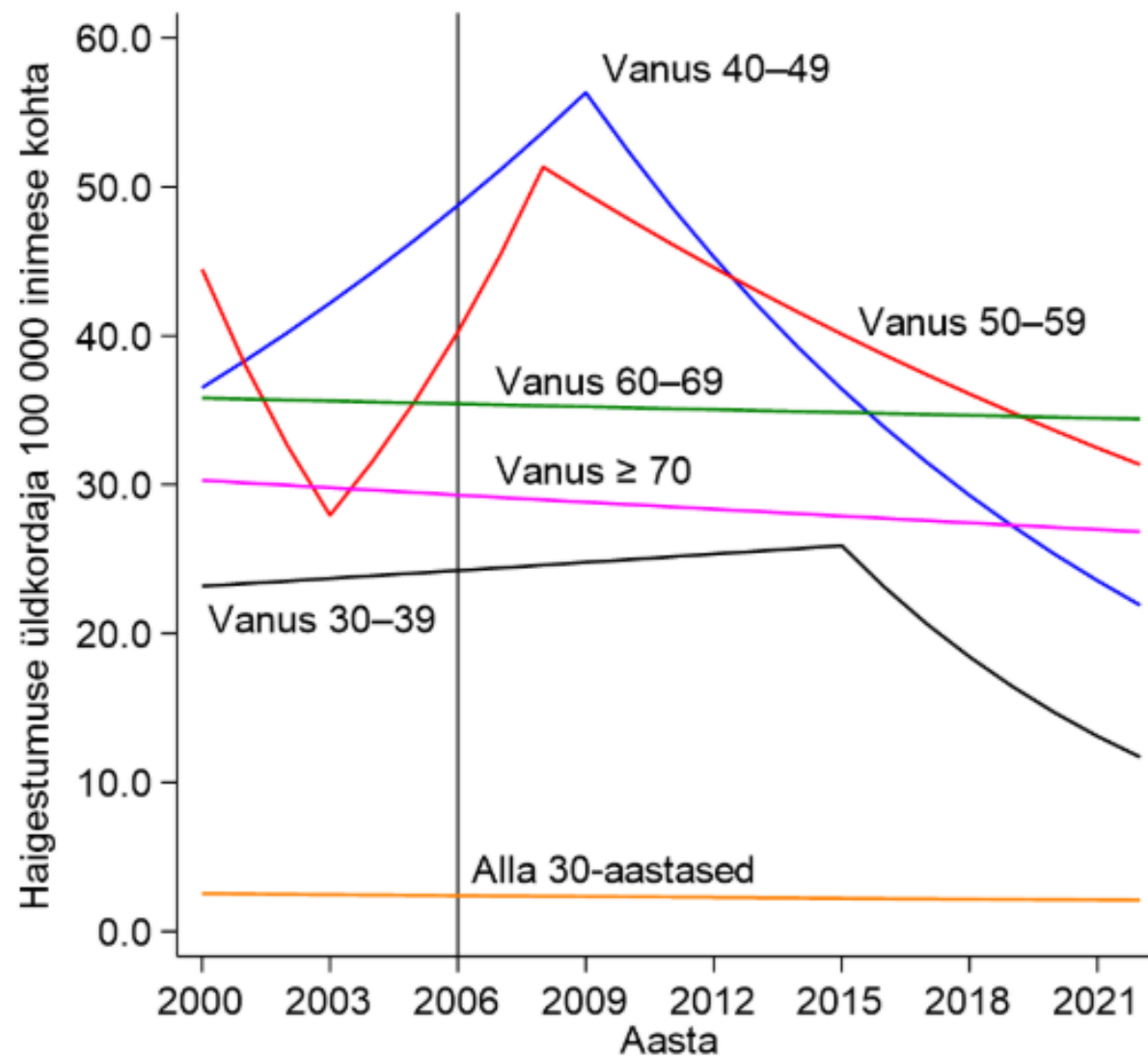

Allikas: ECIS

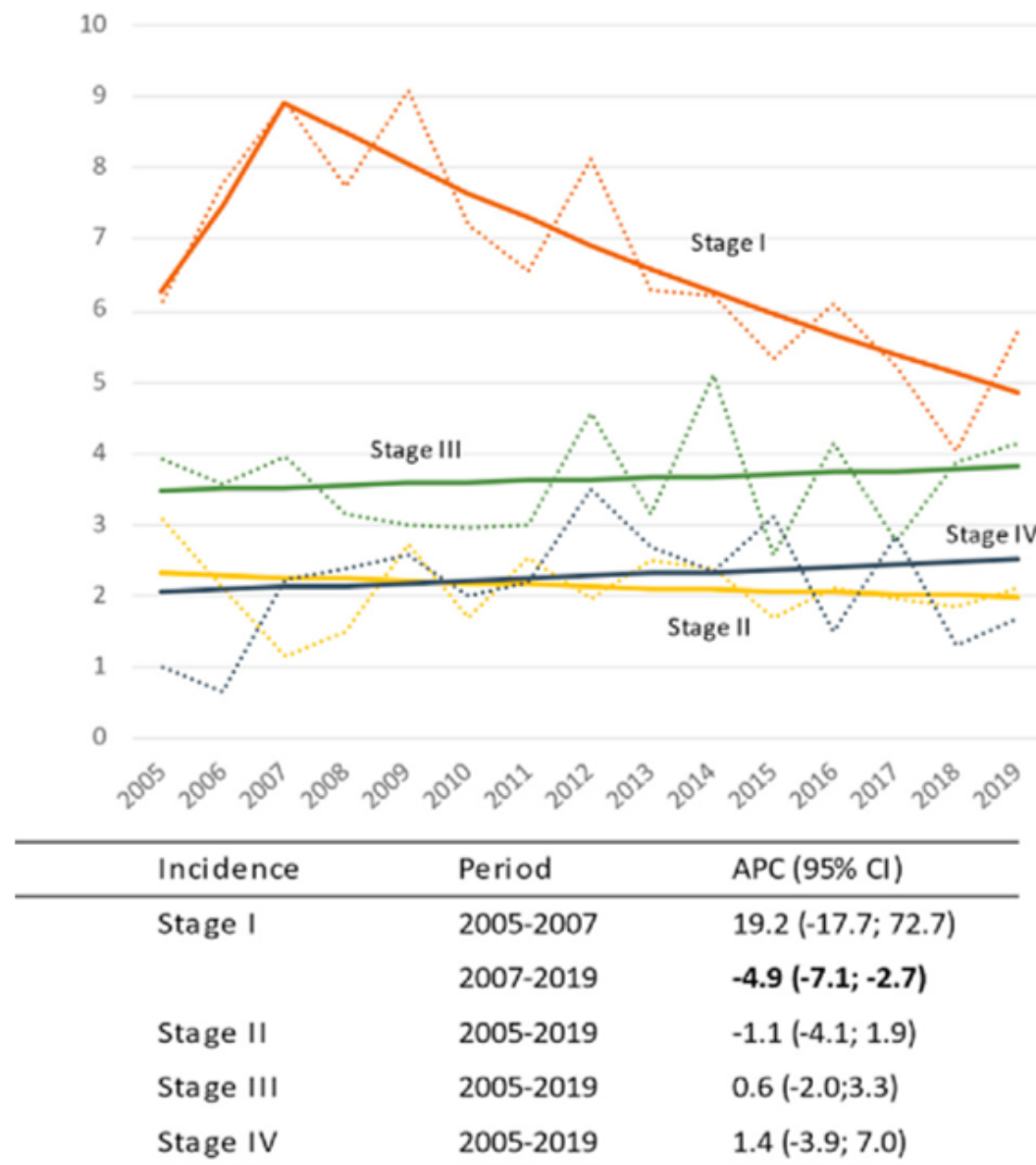
Emakaelavähi ennetuse teetähised Eestis

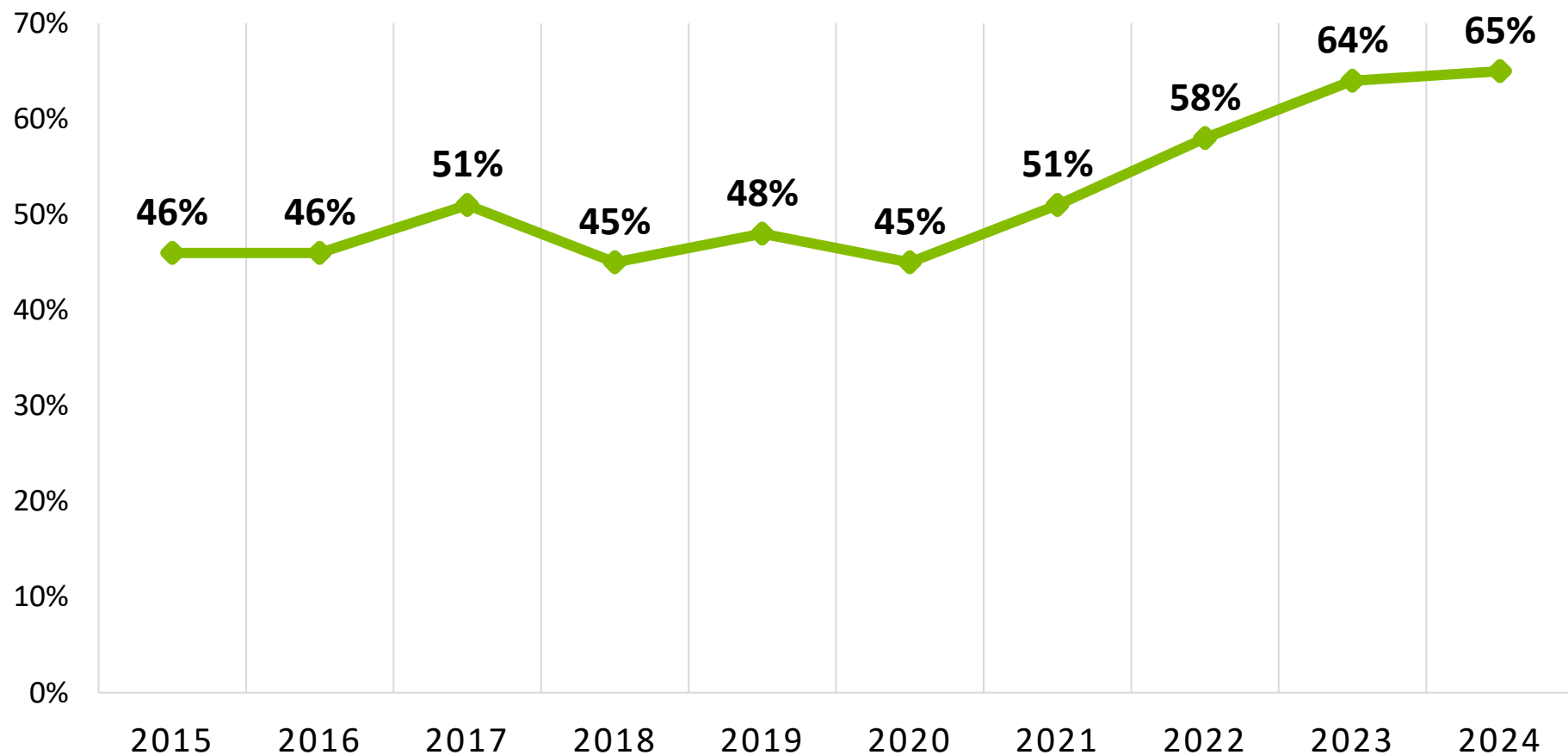
Emakakaelavähi haigestumus väheneb sõeluuringu sihtrühma vanustes

Emakakaelavähi haigestumus väheneb vaid I staadiumi arvelt

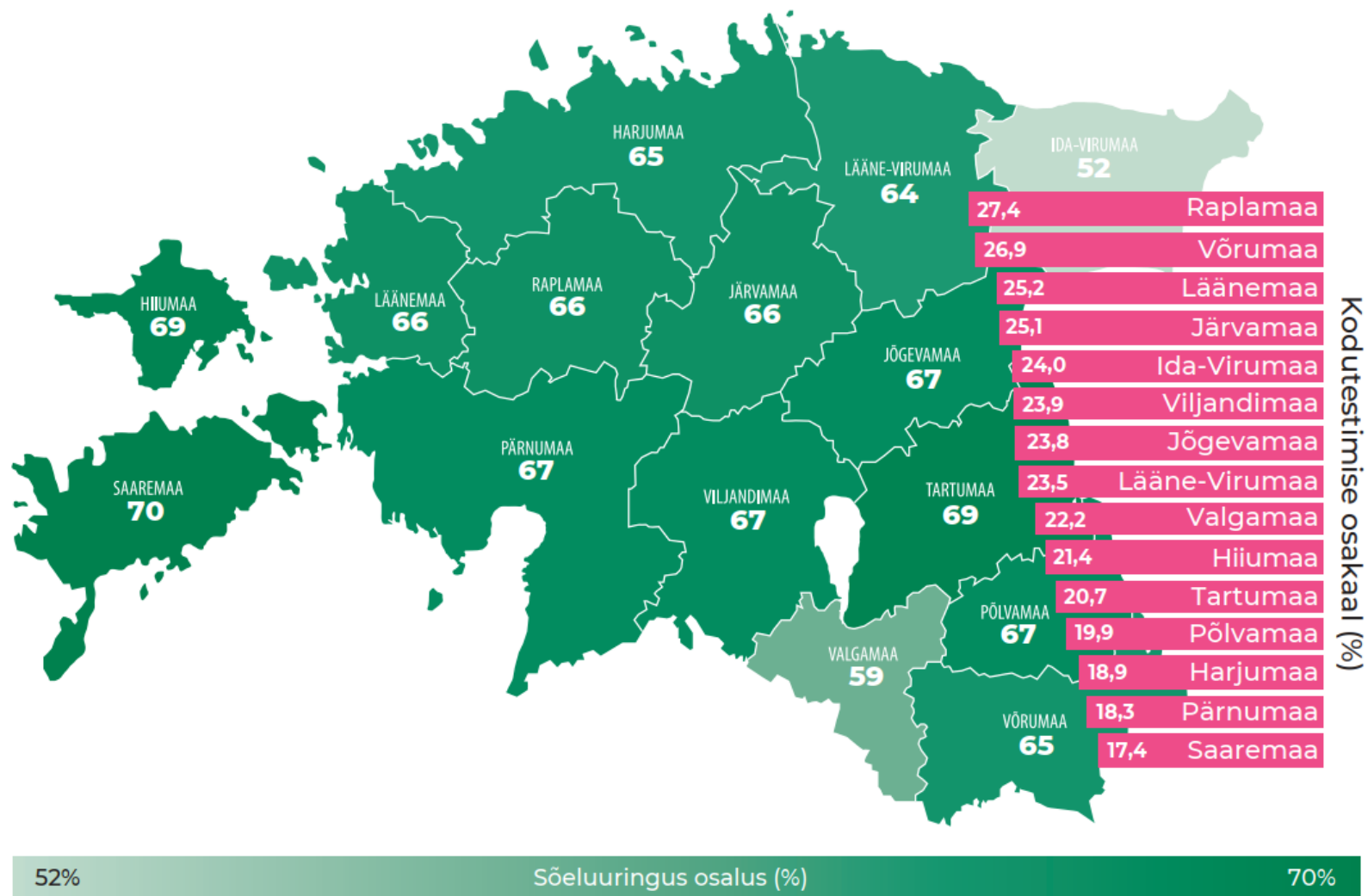
Sõeluuringu osalusmäär on kasvanud alates 2021

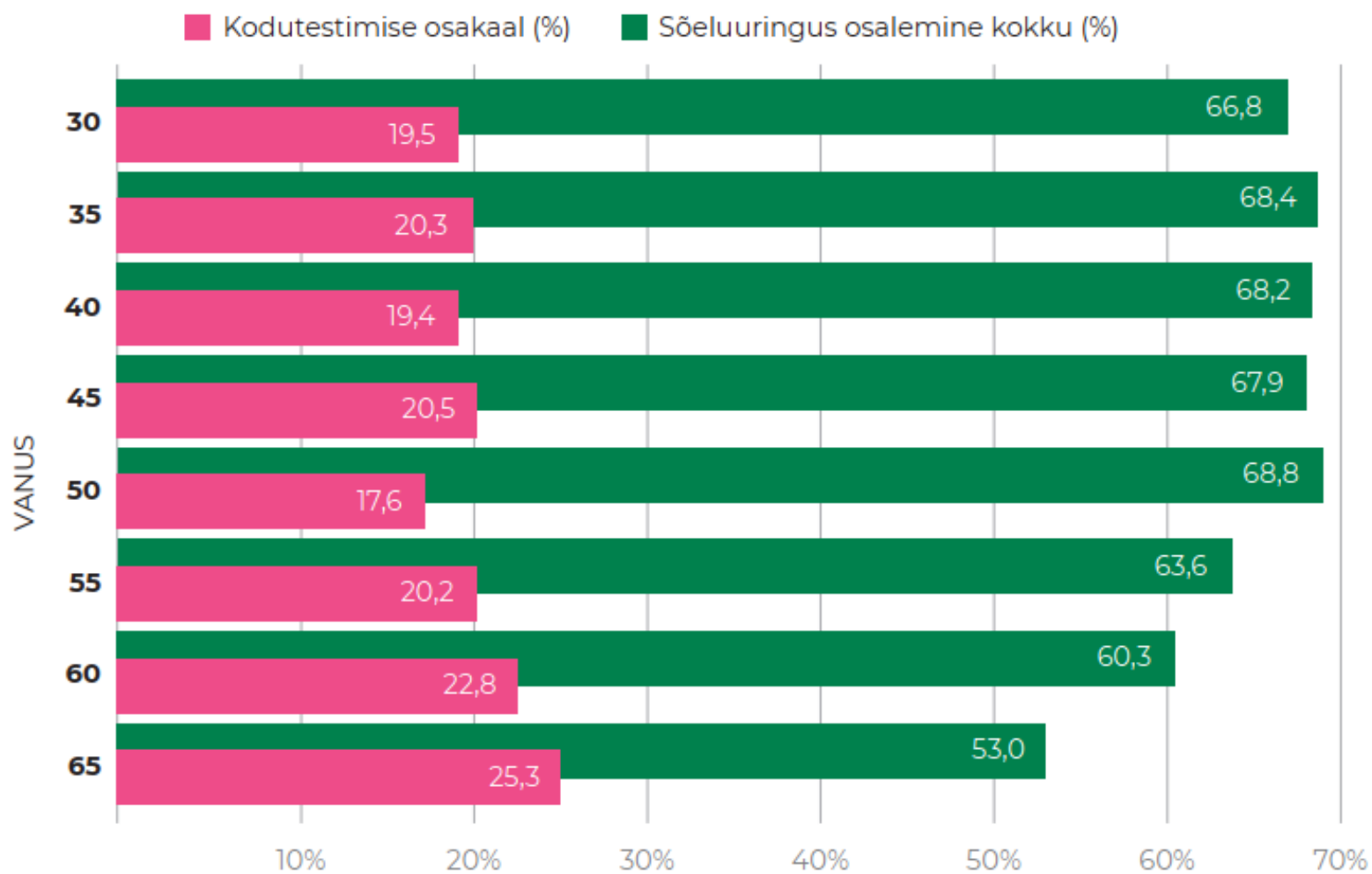
HPV kodutestimine on Eestis teostatav ja suurendab sõeluuringu osalusmäära

- 2020 HPV kodutesti teostatavusuuring
 - Kodutestimine on Eestis teostatav
 - Naised võtsid kodutesti hästi vastu
 - Eri proovivõtuvahendite kasutamise osas ei olnud erinevusi
- 2021 HPV kodutesti randomiseeritud pilootuuring
 - Kodutesti postiga koju saatmine oli kõige tulemuslikum
 - Rühmades, kus pakuti kodutesti (nii veebist tellides kui koju saatmise korral), kasvas sõeluuringu osalusmäär keskmiselt 10% võrreldes kontrollrühmaga
- 2022–2024 HPV kodutesti juurutamine sõeluuringus

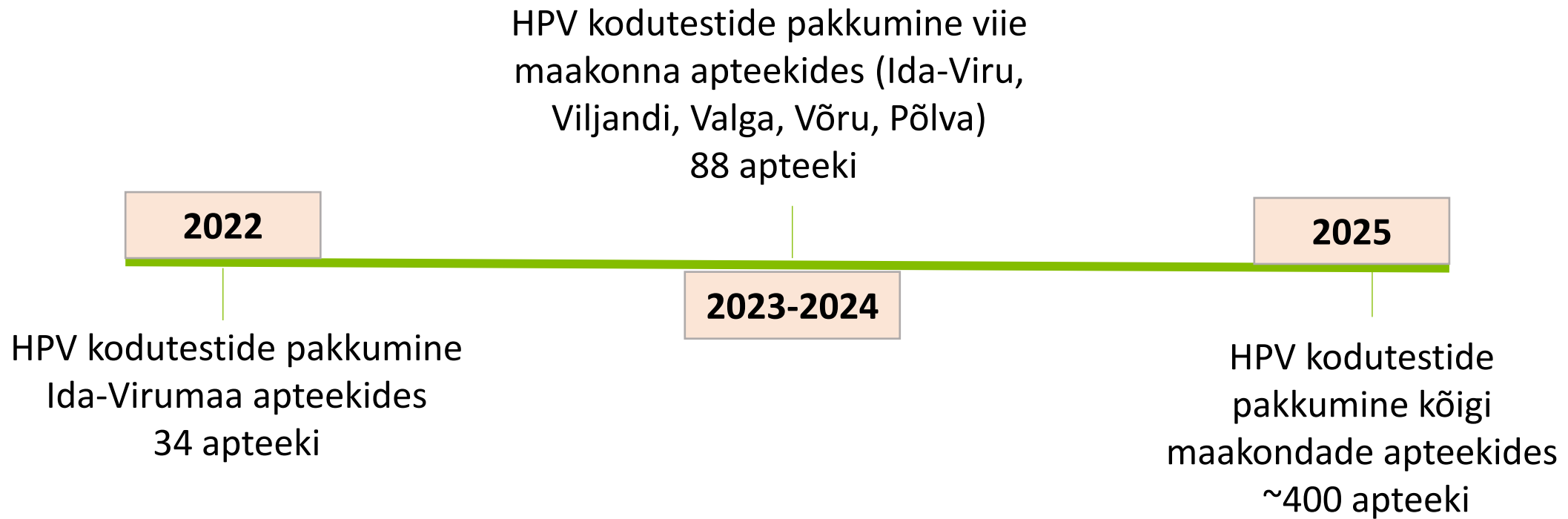
Emakakaelavähi sõeluuringu osalusmäär aegade kõrgeim, iga viies osaleja eelistas HPV kodutesti, 2024

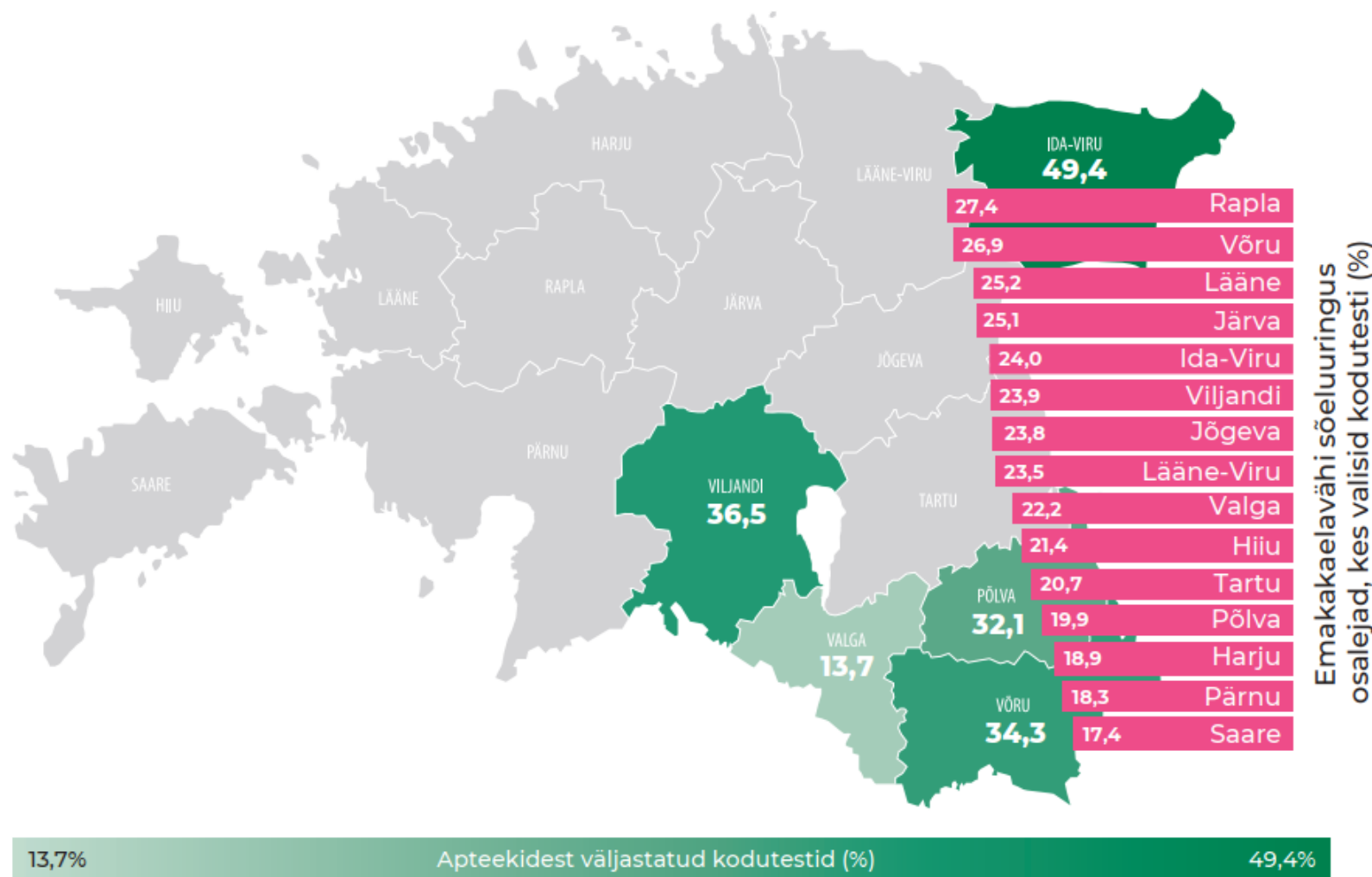
Enim eelistasid HPV kodutesti 60- ja 65aastased, 2024

HPV kodutestide pakkumine apteekides toob sõeluuringu kodule lähemale

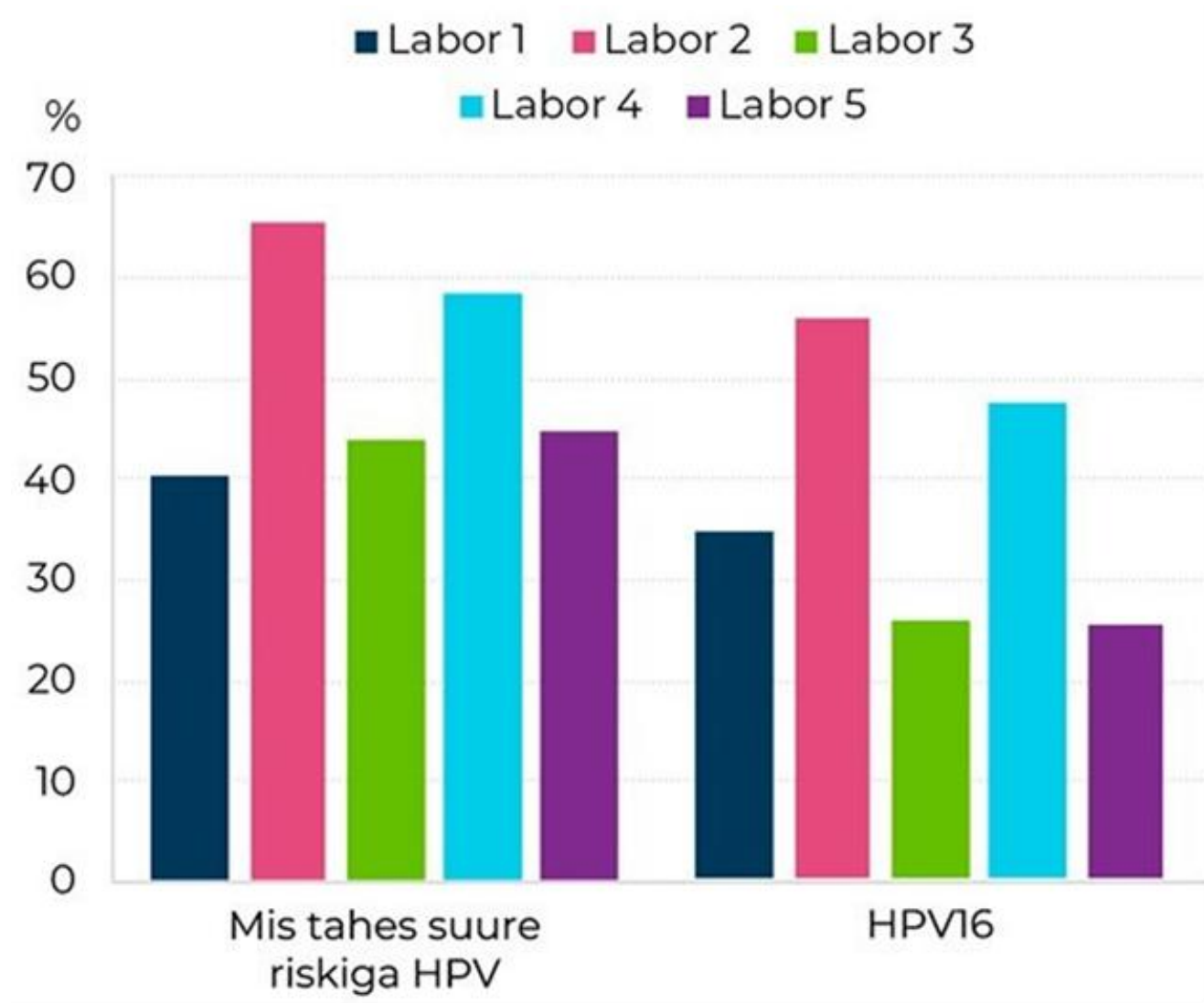

Ida-Virumaal HPV kodutesti teinud naistest pooled said selle apteegist, 2024

Emakakaelavähi sõeluuringu kvaliteet on tekitanud küsimusi

Suure riskiga HPV korral teatatud patoloogiata (NILM) tsütoloogiliste uuringute osatähtsus laborite kaupa, 2021

Oluline on vähendada ebavõrdsust ja parandada sõeluuringu kättesaadavust

Järeldus

- Emakakaelavähi sõeluuringu osalusmäär püsinud alla 70%.
- Haigestumus on vähenemas, kuid suurema vähiriskiga naised jäävad sõeluuringust kõrvale.
- HPV kodutest suurendab sõeluuringus osalust, tõhusaim on proovivõtuvahendi saatmine koju.
- Tsütoloogia tulemused varieeruvad laborite hulgas, mis võib põhjustada sõeluuringu kvaliteedi erinevusi.

Ettepanek

- Kohandada kommunikatsioon eri rahvastikurühmadele.
- Parandada sõeluuringute kättesaadavust (HPV kodutest).
- Uued lahendused haavatavate rühmade kaasamiseks.
- Sõeluuringuteekonna kvaliteedi süsteemne monitoorimine.
- Süsteemne kvaliteedi monitoorimine laborites.
- Piirata emakakaelavähi sõeluuringu laboriteenuse osutajate arvu lähtuvalt tsütoloogiliste uuringute mahust.

Tervise
Arengu
Instituut

Rahvastiku tervise aastaraamat 2025

Eesti rahvastiku tervis ja selle mõjurid

Fookusteema: vähitõrje

Tervise
Arengu
Instituut

TERVISEKASSA

HEA NAINE!

Kui Sinu sünniaasta on

1960 / 1965 / 1970 / 1975
1980 / 1985 / 1990 / 1995

oled oodatud

**EMAKAKAELAVÄHI
SÕELUURINGULE**

Testi on võimalik teha kas kodus või kliinikus

**KÜSI ENDALE TASUTA
KODUTEST APTEEGIST!**